

OBSERVATORI DE LA XARXA LOCAL DE SERVEIS SOCIALS D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA. INFORME 2012.

CÀPSULA 1 SERVEI D'AJUDA A DOMICILI: COBERTURA I PRESTACIONS

L'Observatori de la Xarxa Local de Serveis d'Atenció Domiciliària explota i analitza el *Protocol de dades estadístiques dels serveis socials d'atenció domiciliària* que des de l'any 2004 faciliten els ajuntaments a l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona.

Els protocols recullen diferents qüestions com cobertures i prestacions, professionals, gestió econòmica i bones pràctiques associades als Serveis Socials d'Atenció Domiciliària. El present informe es centrarà bàsicament en la cobertura i prestacions del servei d'ajuda a domicili corresponents a l'activitat de 2011.

Enguany 222 ens locals han enviat 141 qüestionaris, la qual cosa suposa una elevada representativitat dels municipis que engloben al 86,60% de la població de la província, sense Barcelona ciutat.

CONTEXT L'aprovació el desembre de 2006 de la Llei 39/2006 de dependència i de la Llei 12/2007 de serveis socials de Catalunya l'octubre de 2007 va suposar un gran avenç en la protecció social, passant de l'assistencialisme a un dret subjectiu i universal, i configurant els serveis socials com el quart pilar de l'Estat del Benestar.

L'atenció a la dependència és una realitat prèvia a l'aprovació de la Llei 39/2006 que duïen a terme bàsicament les administracions autonòmiques i locals, subjecta a l'existència de recursos suficients. Amb la Llei 39/2006 aquesta atenció a la dependència esdevé un dret de ciutadania i es generen grans expectatives.

Tanmateix, sis anys després de la seva implantació, mentre el servei d'ajuda a domicili ha tingut un desenvolupament força inferior al previst, les prestacions econòmiques per a cuidadors familiars s'han sobredimensionat suposant el 60% del total. Això ha estat, a més, una limitació a la creació d'ocupació.

Per altra banda, l'envelliment de la població és una de les tendències més significatives del segle XXI. Un estudi elaborat pel Fons de Població de Nacions Unides pronostica que la població octogenària passarà del 5,3% actual al 11,6% de la població total l'any 2050.

En els darrers anys, el creixement de la demanda, la reducció de la capacitat de les xarxes informals i les dificultats de finançament, han portat a molts països europeus a revisar els seus models de SAD en un context de crisi econòmica.

Davant d'aquest escenari es planteja el repte de garantir la sostenibilitat del servei d'ajuda a domicili, com recurs estratègic per a una atenció de llarga durada, millorant l'eficiència i la qualitat de la prestació.

PREGUNTES DE DEBAT

- Està arribant el servei d'ajuda a domicili a tota la població en situació de risc social i/o dependència?
- El SAD té capacitat actualment per cobrir les necessitats de les persones amb una dependència elevada?
- Quins instruments, de caràcter qualitatiu, fan servir els professionals en relació a la cobertura i prestacions?

DADES

La cobertura del SAD s'aproxima al **4%**

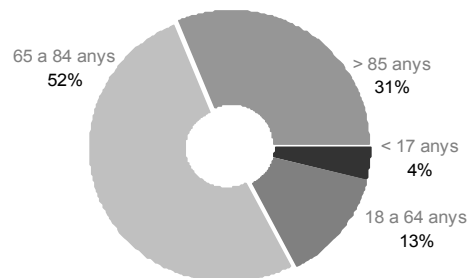
La Llei de serveis socials fixa com a objectiu que els serveis d'ajuda a domicili arribin a atendre el 4% de les persones de 65 o més anys. Les dades de l'observatori es situen en un **3,76%**, una mica per sota d'aquesta fita però molt per sobre del 2,40% de l'any 2003.

Pel que fa a la cobertura dels menors d'edat, aquesta és del 0,14%. El Pla estratègic de serveis socials de Catalunya fixa com a objectiu arribar a atendre el 0,26% de la població entre 0 i 17 anys.

Usuaris per sexe

Intervals d'edat

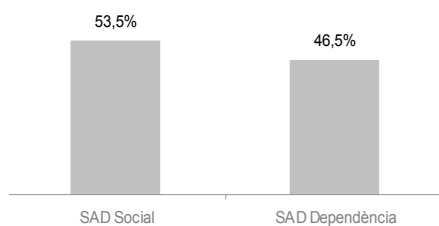

Als municipis de més de 50.000 hab. els usuaris de SAD-dependència ja superen als de SAD-social amb el **54%**

Es donen diferències significatives per sexe, sent la cobertura de les dones d'un 4,76% i la dels homes d'un 2,40%.

El pes de les persones usuàries de SAD majors de 65 anys ha crescut 10 punts en 9 anys, del 72% al 82%.

Usuaris per modalitat de servei

Usuaris per tipus d'actuacions

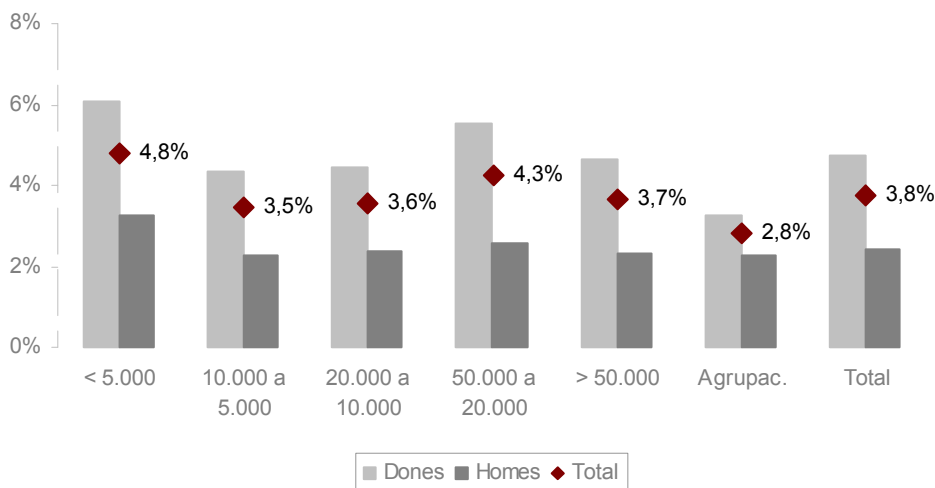

Des de l'entrada en vigor de la Llei 39/2006, creixen els usuaris SAD-dependència alhora que disminueixen els usuaris SAD-social

Gairebé el 80% dels usuaris/es rep atencions de tipus personal: higiene i cura, preparació de menjars, control de medicació, acompanyaments fora de la llar i mobilitzacions

Cobertura del SAD segons la grandària dels ens locals

La cobertura mostra diferències segons la grandària dels ens locals

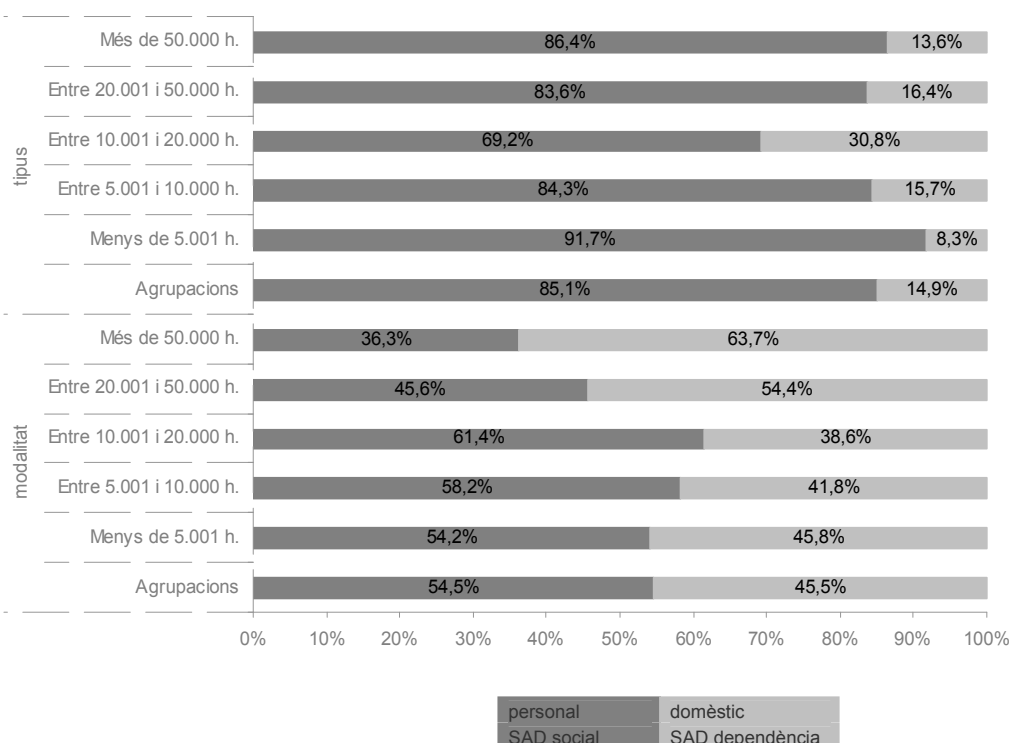
El volum total d'hores dels 222 ens locals ha estat de 2.398.689, magnitud que posa de manifest la importància del SAD i l'esforç d'administracions i entitats en la consolidació del sector.

2,4 milions d'hores de SAD anuals

El promig per persona usuària és de **12 hores/mes**, rebent el 90% dels usuaris menys de 20 hores/mes. Tot i la preferència per les prestacions econòmiques per a cuidadors familiars amb complementarietat de SAD -màxim 20 hores/mes-, la intensitat està molt lluny de la marcada a la Llei de la dependència- entre 70 i 21 hores/mes pels graus III i II en vigor actualment-.

Hores de SAD per modalitat de servei i tipus d'actuacions en funció de la grandària de l'ens local

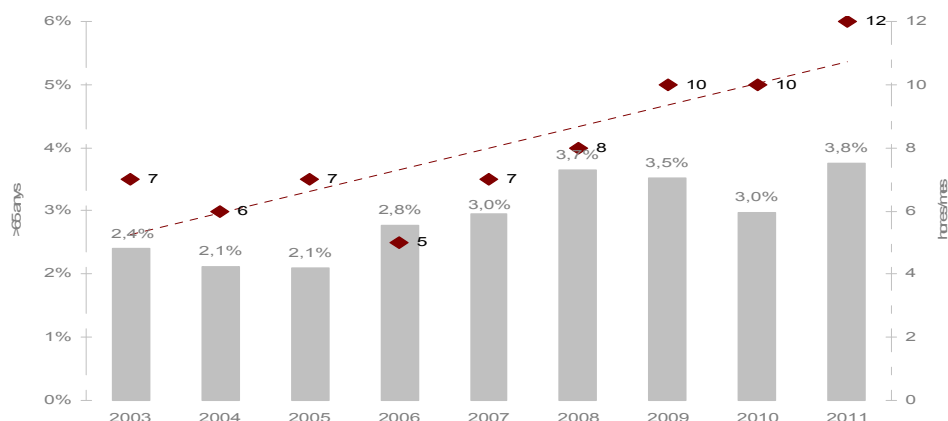
El **58%** de les hores són de SAD-dependència

El **85 %** de les hores són d'atenció personal

El model SAD prioritza l'atenció personal a la domèstica

Creixement progressiu de la cobertura i intensitat del SAD

Nota: La dada de cobertura de l'any 2010 no incorpora als usuaris d'atenció domèstica

Bones Pràctiques

De forma generalitzada els serveis socials d'atenció domiciliària tenen establerts sistemes de recollida de dades o de registre de casos/actuacions:

- un 88,7% dels professionals afirmen que recullen, total o parcialment, informació de serveis prestats per altres entitats al domicili dels usuaris/es
- un 84,1% dels professionals també disposen, total o parcialment, d'un registre d'incidències per persona usuària. Per contra,
- tan sols un 7% realitza activitats de marketing social per donar a conèixer el servei
- només un 22,6% disposen d'un quadre de comandament d'indicadors de SAD

